

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dykkar ref.:

Vår dato: 15.03.2016

Vår ref.: 2016/2834

Arkivnr.: 433.0

Paul Aniksdal
Aniksdalvegen 263
4362 VIGRESTAD

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00

F: 51 52 03 00

E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Avslag på søknad om utsetjing av utanlandske treslag til skogproduksjon, Aniksdal, gnr/bnr 83/1, Hå

Paul Aniksdal har søkt om å planta sitkagran på gnr/bnr 83/1 i Hå kommune Rogaland. Området er på til saman om lag 15,8 dekar og er i avverka plantefelt med tidlegare sitkagran. Me vurderer det til at utsetjinga vil føra til risiko for uheldige følgjer for naturmangfaldet, med særleg vekt på viktige naturtypar. Søknaden vert difor avslått.

Me viser til søknad, mottatt 29.02.2016. Du søker om løyve til å planta utanlandske treslag til skogproduksjon på eigedomen dykkar på gnr/bnr 83/1 i Hå kommune.

Heimel

Utsetjing av utanlandske treslag krev godkjenning frå Fylkesmannen i samsvar med forskrift om utsetjing av utanlandske treslag til skogbruksformål (25.05.2012 nr. 460, jf. naturmangfaldlova kap. IV).

Søknaden

Du søker om å planta 3000 sitkagran (*Picea sitchensis*) på eit felt på 15 daa, innteikna på kart vedlagt søknaden. Ved nærare oppmåling med kartverktøy, viser det seg at av feltet tilsvarar 15,8 daa. Arealet som skal tilplantast er eit tidlegare plantefelt med sitkagran. Dei aktuelle areala er på eigedomen dykkar gnr/bnr 83/1 i Hå kommune.

Du ønskjer å planta sitkagran fordi den norske grana i området er veldig utsett for vindsviing og saltråk, og har difor blitt brunsvidd og delvis øydelagd.

Fylkesmannen si vurdering

Formålet med forskrifta er å hindra at planting av utanlandske treslag gir uheldige konsekvensar for naturmangfaldet, jf. § 1. Det er sentralt å sikra at forvaltingsmåla for naturtypar og artar ikkje blir trua av dei framande artane, direkte eller indirekte, jf. naturmangfaldlova §§ 4 og 5. Når ein vurderer ein søknad om utsetjing, skal ein leggja vekt på eventuelle uheldige følgjer for naturmangfaldet, inkludert særleg uheldige følgjer for biologisk mangfald, jf. forskrifta § 7 første ledd. Alle offentlege vedtak som kan ha verknader for naturmangfaldet skal vidare vurderast etter naturmangfaldlova §§ 8 – 12, jf. § 7. I tillegg har Fylkesmannen lagt vekt på andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14.

§ 8 set krav om at vedtak bygger på vitenskapleg kunnskap om bestandssituasjonen til ulike artar, utbreiing og økologisk tilstand til naturtypar, samt effekten av påverknad. Sitkagran er vurdert av Artsdatabanken som ein art med svært stor risiko for naturleg spreining med skadelege økologiske verknader for norsk natur (SE) (Norsk svarteliste 2012), noko det skal vera høg terskel for å gje løyve til å setja ut. Ei årsak til den høge risikoplasseringa er at sitkagran viser tydelig spreining inn i kystlynghei, som er ein sterkt trua (EN) naturtype, jf. Artsdatabankens Norsk rødliste for naturtyper (2011). Ei rekke klageavgjerder hjå

Miljødirektoratet det siste året legg føringar for forvaltningspraksis for utsetjing av sitkagran. Etter klagehandsaminga har alle søknadene på fastlandet fått avslag.

Det finst mykje kunnskap om naturmangfaldet på og rundt Aniksdal og om det omsøkte treslaget. Naturtypekartlegginga i Naturbase er frå 2002, og med suppleringar frå 2006, 2013 og 2014. Me har også nytta opplysningar frå Artskart. Fylkesmannen vurderer difor at det er rimeleg god og tiltrekkelig vitskapleg og erfaringsbasert kunnskap i denne saka.

Plantefeltet legg beslag på areal som tidlegare har hatt plantefelt med sitkagran. Det er ingen registreringar av norske ansvarsartar, trua artar eller naturtypar på området som skal plantast til. Det har heller ikkje kome fram opplysningar som kan tyda på at det i utsetjingsområda finst andre artar, eller naturtypar som det er eit ansvar for å ta vare på, jf. forvaltningsmål i naturmangfaldloven §§ 4 og 5. Fylkesmannen ser difor ikkje at utplanting av sitkagran vil kunna føra til uheldige følgjer for biologisk mangfald på sjølve utplantingsarealet.

Fylkesmannen må likevel vurderer moglege framtidige følgjer for naturverdiar rundt plantefelta:

I følge søknaden er det 3 andre plantefelt med sitkagran på eigedommen, samt eitt på naboeigedommen. Elles kan med sjå frå ortofoto at områda rundt er omkransa av mykje beitemark, dyrkamark, og spreidde felt med planta barskog. I aust er det store område med kystlynghei.

Tabellen under viser kartlagde prioriterte naturtypar og raudlista artar nærare enn 2 km frå utplantingsfeltet, retning frå feltet og kva verdi dei har. Me har vidare vurdert påverknaden på prioriterte naturtypar og raudlista artar i ein avstand på omkring 5 km frå utplantinga. Verdi/status er sett ut frå gjeldande verdisetjing/raudlistestatus per 15. mars 2015.

Områdenamn	Naturtype	Verdi/Status	Avstand til utsetjingsområdet	Retning frå utsetjingsområdet
Aniksdal*	Vipe, Storspove, Fiskemåke, Gauk, Stare og Vaktel	Sterkt trua (EN) Sårbar (VU) Nær trua (NT) Nær trua (NT) Nær trua (NT) Nær trua (NT)	50 m	Sør
Håbakken	Naturbeitemark m/ klokkesøte (VU)	A – Svært viktig	60 m	Nord
Aniksdal*	Åkerrikse	Kritisk trua (CR)	180 m	Sørvest
Legeberget nord	Naturbeitemark	A – Svært viktig	210 m	Nord
Aniksdal*	Åkerrikse	Kritisk trua (CR)	720 m	Aust
Krånå*	Vaktel	Nær trua (NT)	730 m	Nordvest
Rugland*	Åkerrikse, Myrhauk, Brushane, Storspove, Stare, Fiskemåke, Vaktel	Kritisk trua (CR) Sterkt trua (EN) Sterkt trua (EN) Sårbar (VU) Nær trua (NT) Nær trua (NT) Nær trua (NT)	880 m	Vest
Rugland*	Legesteinfør	Nær trua (NT)	965 m	Vest
Anisdal	Kystlynghei med klokkesøte (VU)	B – Viktig	1060 m	Nordaust
Herikstad-sør	Intakt låglandsmyr med fattigmyr og kystlynghei	A – Svært viktig	1110 m	Nord
Borgaberget*	Myrhauk	Sterkt trua (EN)	1180 m	Søraust
Hestafjellet-vest	Naturbeitemark	B – Viktig	1330 m	Søraust
Korphaugen	Åkerrikse Myrsnipe	Kritisk trua (CR) Nær trua (NT)	1330 m	Nordaust
Korphaugane*	Myrhauk, Vaktel Sanglerke	Sterkt trua (EN) Nær trua (NT) Sårbar (VU)	1490 m	Nordvest
Bjelland-vest	Kystlynghei m/ myrinnslag m/ klokkesøte (VU) og myrhauk (EN)	A – Svært viktig	1510 m	Søraust
Stokkeland-øst	Kystlynghei	B – Viktig	1520 m	Sør
Rugland aust	Naturbeitemark	C – Lokalt viktig	1600 m	Nord
Hetland-nordre	Intakt låglandsmyr	A – Svært viktig	1630 m	Nord-aust

Områdenamn	Naturtype	Verdi/Status	Avstand til utsetjingsområdet	Retning frå utsetjingsområdet
Bjelland	Intakt låglandsmyr m/svært frodig utforming. Faunamessig ei av dei rikaste myrene i dette nedslagsfeltet m/ mange hekkande vadarar og bekkasinar. Vipe (EN) Storspove (VU) Stare (NT) Vaktel (NT) Sivsporv (NT) Gulsporv (NT) Gauk (NT) Grashoppesongar (NT) Fiskemåke (NT)	A – Svært viktig	1640 m	Sør-aust
Haugstad*	Åkerrikse	Kritisk trua (CR)	1640 m	Sør-vest
Rugland, vest	Kystlynghei m/ blodtoppraktviklar (EN)	B – Viktig	1700 m	Nord
Herikstad	Kystlynghei	B – Viktig	1720 m	Nord
Laksesvelafjellet	Eit uvanleg stort, velutvikla og intakt kystheiområde med lite inngrep i form av gjødsling, dyrking, oppslag av tre og granplanting, og med tre raudlisteartar i høg kategori m/ betydelege mengder klokkesøte (VU), bustsmyle (VU) og solblom (VU)	A – Svært viktig	1780 m	Sør-aust
Øydgard*	Vaktel	Nær trua (NT)	1790 m	Vest
Hetland-nordre	Intakte låglandsmyr m/ fukteng/rikmyr m/ nebbstarr (NT)	A – Svært viktig	1820 m	Nord-aust
Haugstad*	Tyrkardue	Nær trua (NT)	1880 m	Sør-vest

*Lokalitetar for raudlista artar

Utanlandske treslag kan i utgangspunktet berre plantast ut dersom det er minimal risiko for at dei spreier seg, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifta.

Sitkagrana har lette frø som kan spreia seg opp til 4 km frå mortreet, jf. Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold (DN-utredning 8-2012). Gitt at eit plantefelt gjerne skal stå i minst 70 år, så vil ein kunne venta at svært mange frø spreier seg langt. Naturmangfaldloven § 9 (føre-var-prinsippet) må difor leggjast til grunn i høve spreingsfare til verdifull natur i områda rundt plantefelta, jf. tabellen over. Alle desse prioriterte naturtypene er opne og svært utsette for gjengroing og spreining av sitkagran. Kystlynghei med verdi A og B har også status som Utvald naturtype etter naturmangfaldloven § 3 nr. 6. Alle dei registrerte trua artane i tabellen er også knytt til ope landskap, og vil på sikt kunna verta negativt påverka ved utplanting av sitkagran.

Når ein veg fordel med utplanting (skogvirke-produksjon og CO₂-opptak) opp mot fare for spreining til område med viktige og svært viktige naturtypar og leveområde for trua artar meiner Fylkesmannen at det beste samfunnsnyttige resultatet totalt sett vil vera å ikkje planta sitkagran her, jf. Naturmangfaldlova §§ 12 og 14.

Påverknad av økosystemet skal vurderast ut frå den samla belastninga som økosystemet er, eller vil bli utsett for (naturmangfaldloven § 10). Det vil seia at ein må vurdere heilskapen av mellom anna dei økologiske eigenskapane til treslaget og påverknaden det har på det stadeigne naturmangfaldet i det aktuelle området. Relevante faktorar kan til dømes vera verknaden det har på stadeigne artar, endring i miljøtilhøve, genetisk innblanding og spreining til naturmiljøet, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifta (2012).

Me viser til tabellen ovanfor.

Driftsmetodar og teknikkar skal i utgangspunktet ta best mogleg omsyn til naturmiljøet, slik at resultatet gir dei beste samfunnsmessige resultata (naturmangfaldloven §12). For vurderinga av om ein kan gi løyve til å planta ut framande treslag, skal dei uheldige følgjene som utplantinga kan føra til, vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, mellom anna nytteverdien av utplantinga, jf. naturmangfaldloven § 14.

Fylkesmannen si vurdering er at sjølv om sitkagrana i nokre samanhengar toler klimaet betre enn t.d. norsk gran, er det i dette tilfellet usikkert om kor mykje dette vil slå ut i auka produksjon eller kvalitet. Fylkesmannen vurderer at det på omsøkte utplantingsområdet er mogleg å nytta alternative treslag, som har dårlegare evne til å spreia seg i dette klimaet, og som difor vil vera mykje lettare å kontrollere i høve til eventuell spreiding.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer den omsøkte utplantinga til på sikt å kunna føra til risiko for uheldige følgjer for naturmangfaldet. Me viser til § 9 og legg særleg vekt på risikoen for at siktagrana skal spreia seg til og forringa dei registrerte viktige og svært viktige naturtypene (jf. Tabell) og levestadene for mange trua artar. I vektinga mot andre viktige samfunnsinteresser, har Fylkesmannen kome fram til at omsynet til biologisk mangfald i denne saka bør vega meir enn omsynet til eventuell vyrkeproduksjon og klimaeffekt. Med denne bakgrunnen finn Fylkesmannen å måtta gi avslag på søknaden om å planta ut sitkagran.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette avslag på søknaden om å setja ut sitkagran på eigedom 83/1 i Hå kommune.

Klage

Du kan klaga på vedtaket innan 3 veker etter du har mottatt dette brevet, jf. forvaltningslova sine reglar. Ei eventuell klage skal sendast til Fylkesmannen i Rogaland. Dersom Fylkesmannen ikkje gjer om sitt eige vedtak, skal klaga handsamast av Miljødirektoratet.

Med helsing

Per Kristian Austbø
seksjonssjef

Torborg Berge
rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift

Saksbehandlar: Torborg Berge
Saksbehandlar telefon: 51 56 89 39
E-post: fmrotbe@fylkesmannen.no

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Hå kommune	Postboks 24	4368	Varhaug
Vestskog	Kvernlandsvegen 435	4346	Bryne